

D06 Skok na szkolną kasę

SEBASTIAN KUŚ

Analiza przypadku została oparta na faktach opisanych w:

1. P. Reszka, K. Adamaszek, Psychotropowa księgowa, „Gazeta Wyborcza” 2012, 16 sierpnia,
2. M. Krzos, Przekręty finansowe w lubelskich szkołach, czyli jak księgowe wyprowadzały kasę, „Kurier Lubelski” 2012, 13 lipca, <http://www.kurierlubelski.pl/arttykul/617427/przekrety-finansowe-w-lubelskich-szkolach-czyli-jak,id,t.html>, dostęp 12.02.2013 r.,
3. Onet.pl, <http://wiadomosci.onet.pl/regionalne/lublin/ksiegowa-ukradla-ponad-226-tys-jest-wyrok,1,5217520,wiadomosc.html>, dostęp 03.12.2012 r.



OPIS PRZYPADKU

W 20X2 roku w ciągu kilku miesięcy wykryto poważne przekręty finansowe w kilku lubelskich szkołach. Prokuratura prowadzi kilka śledztw, zapadł już jeden prawomocny wyrok w sprawie. Ratusz zapowiedział kontrole w kilku kolejnych podległych mu placówkach.

Wszystko zaczęło się od (...) Małgorzata K. – księgowa w V Liceum Ogólnokształcącym w Lublinie – od dłuższego czasu przebywała na zwolnieniu lekarskim, gdy do jej przełożonego zadzwonił dyrektor szkoły podstawowej. Poinformował go, że jego księgowa Małgorzata K. była na zastępstwie w jego szkole. Gdy księgowa szkoły podstawowej wróciła do pracy, okazało się, że Małgorzata K. wypłaciła 6 tys. zł. Dyrektor V LO miał wcześniej podejrzenia do Małgorzaty K., jednak nie zweryfikował ich dokładnie, co w późniejszym czasie okazało się błędem z jego strony. Nie poprosił o kontrolę z ratusza, bo w pierwszej kolejności sprawdziliby jego, a nie księgową. A on sobie nic do zarzucenia nie miał. Postanowił sam przeanalizować dokumenty księgowe szkoły. Włodarz szkoły w konfrontacji z wykwalifikowaną księgową nie

ma szans. Chyba że sam zmieni się w księgowego i będzie weryfikował każdy zapis księgowy.

W toku postępowania karnego księgowa zeznała w prokuraturze, że pierwszy przelew ze szkoły na swoje konto zrobiła przez pomyłkę. Gdy nikt się nie zorientował, nabrała śmiałości.

Małgorzata K. znała nawyki dyrektora. Miała dostęp do karty dyrektora, która jest potrzebna do autoryzacji operacji finansowych. Wiedziała, że najważniejsze faktury szef sprawdza raz w miesiącu. Pozamieniała słupki w programie księgowym. Wprowadziła tam jeszcze swój prywatny numer konta bankowego. Umieszczała go m.in. w poleceniach przelewów, które podpisywał dyrektor. „Kreatywna” księgowa okradała szkolną kasę przez dziewięć miesięcy na około 25 tys. miesięcznie. Dziś jest jasne, że oszustwa księgowej prawdopodobnie by wyszły na koniec roku. Ratusz sprawdza wtedy budżet szkół. Wcześniej by to nie wyszło, bo księgowa Małgorzata K. dbała, by rachunki szkoły były opłacane na bieżąco. Kto płaci faktury, nie wzbudza podejrzeń. „Miałem do niej zaufanie” – wyjaśniał dyrektor „piątki” na łamach prasy, po ujawnionej aferze.

D06 Skok na szkolną kasę c.d.

SEBASTIAN KUŚ

Obecnie dyrektor V LO wdrożył następujące mechanizmy:

- w banku zastrzegł, że to on, a nie nikt inny, decyduje, komu przelać pieniądze, tylko on ma prawo podać numer konta odbiorcy,
- wprowadził zasadę: codziennie przegląda, na co są przeznaczane pieniądze szkoły i jakie jest ich źródło,
- kody autoryzacyjne do przelewów wprowadza osobiście,
- robi wrywkowe kontrole, a nowa księgowość może zostać sprawdzona przez dyrektora w każdej chwili.

Sprawa nieprawidłowości finansowych, jakie wykryto w lubelskich szkołach, jest tak duża, że ratusz zaczął zastanawiać się nad zmianą sposobu zarządzania nimi. Pokłosiem wskazanej afery jest udział każdego dyrektora lubelskich szkół w seminarium Czytanie i analiza sprawozdań finansowych i budżetowych oraz zasady gospodarki finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych. Szkolenie przeprowadziło Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, a opłacił ratusz. Kolejne warsztaty mają prowadzić pracownicy wydziału audytu, którzy podpowiedzą dyrektorom, na jakie aspekty pracy księgowych mają zwracać szczególną uwagę. To efekt sprawy Małgorzaty K.



PROBLEMY DO DYSKUSJI

1. Jak należy ocenić działania dyrektora szkoły? Czy miał on możliwość bieżącego kontrolowania księgowości szkoły?
2. Czy niepoinformowanie organu nadzorczego przez dyrektora szkoły w początkowej fazie – kiedy nabrał on podejrzeń w stosunku do księgowości – było postępowaniem właściwym?
3. Jakie należy wprowadzić rozwiązania systemowe w szkołach w zakresie zmiany sposobu zarządzania finansami?
4. Czy należałoby stworzyć jedną instytucję, która zajmowałaby się obsługą finansową szkół? Czy to rozwiązanie nie ułatwiłoby kontroli nad finansami szkół i nie zmniejszyłoby kosztów?
5. Wskaż zasady *Kodeksu zawodowej etyki w rachunkowości*, które odnoszą się do opisanej sytuacji w sposób bezpośredni.